

NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA
PLUNGĖS R. ŠATEIKIŲ PAGRINDINĖS MOKYKLOS
VEIKLOS IŠORINIO RIZIKOS VERTINIMO ATASKAITA

2019-04-29 Nr. A-7
Vilnius

I V A D A S

Vizito laikas – 2019 m. kovo 25–26 d.

Vizito tikslas – mokyklos veiklos išorinis rizikos vertinimas.

Vertintojų komanda:

Vadovaujančioji vertintoja – Danguolė Petkienė.

Vertintojai: Narimantas Žalys ir Vytautas Staugas.

Plungės r. Šateikių pagrindinėje mokykloje iš viso stebėta 30 veiklų: 28 pamokos, 1 klasės valandėlė ir 1 neformaliojo švietimo veikla. Vizito metu gilintasi į mokinių ir mokytojų veiklą pamokose, mokyklos vadovų ir personalo darbą, mokiniai stebėti klasėse, koridoriuose. Vertintojai kalbėjosi su Mokyklos tarybos ir socialinių partnerių atstovais, mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo grupe, Metodinės tarybos ir Vaiko gerovės komisijos nariais. Vertintojai bendravo su mokyklos l.e.p. direktore, l.e.p. direktorės pavaduotoja, mokytojais, pedagoginės pagalbos specialistais. Komandos vadovas pirmojo vizito metu kalbėjosi su mokinių atstovais. Vertintojai analizavo mokyklos veiklos, mokinių pažangos ir pasiekimų fiksavimo dokumentus. Išvadų pagrindimui buvo naudotasi Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros (NMVA) ir Nacionalinio egzaminų centro (NEC) pateikta informacija bei Švietimo valdymo informacinėje sistemoje (ŠVIS) skelbiamais mokyklos 2017–2018, 2018–2019 m. m. duomenimis, mokinių, mokinių tėvų ir pedagogų apklausų duomenimis, Plungės r. savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus pateikta informacija. Remiantis minėtais duomenimis ir surinkta informacija, buvo suformuluoti ir mokyklai paskelbti rizikos veiksniai, turintys įtakos mokinių pažangai ir pasiekimams.

Mokyklos kontekstas. Plungės r. Šateikių pagrindinė mokykla – savivaldybės pakraščio mokykla, nuo savivaldybės centro nutolusi apie 20 km. Mokykloje vykdomos ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ir pagrindinio ugdymo programos. Mažėjant mokinių skaičiui savivaldybės mokyklose, Šateikių pagrindinėje mokykloje mokinių skaičius nemažėja: 2015 m. buvo 103 mokiniai, 2016 m. – 118 mokinių, 2017 m. – 119 mokinių, 2018 m. – 121 mokinsys. Vizito metu mokykloje mokėsi 118 mokinių, buvo 9 klasių komplektai (jungtinės 3–4 klasės). Mokykloje mokėsi 17 specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių, kuriems teikiama švietimo pagalba. Mokykloje siekiama kurti/tobulinti pagalbos mokiniui sistemą, tačiau vertinimo metu 60,7 proc. stebėtų pamokų mokymo(si) uždaviniai patenkinamai atliepė skirtingas mokymosi galimybes, patenkinamai ugdyti kiekvieno mokinio gabumai. Mokytojai įvardijo, kad pageidautų įgyti daugiau kompetencijų darbui su įvairių mokymosi poreikių turinčiais mokiniais.

Šateikių pagrindinėje mokykloje 83 proc. mokinių yra pavežami iš aplinkinių kaimų. Iki mokyklos mokiniai vidutiniškai vyksta apie 11 km. Nors pavėžėjimas vyksta sklandžiai, tačiau, kaip patvirtino mokyklos administracija, tai turi įtakos ugdymo procesui – konsultacijų, neformaliojo švietimo užsiėmimų lankymas priklauso nuo autobusų tvarkaraščio.

Mokyklą lanko 43 proc. vaikų iš socialinę riziką patiriančių šeimų, 16 šeimų teikiamos socialinės paslaugos. Jose augantys vaikai yra psichologiškai neatsparūs, dažnai neturi mokymosi motyvacijos. Mokykla siekia keisti dalies tėvų nuostatą, kad ugdymas yra socialinių poreikių tenkinimas ir įvairios pramogos. 43 proc. mokinių gauna nemokamą maitinimą mokykloje.

Ugdymo organizavimas ir orientavimasis į mokinio poreikius

Organizuodami ugdymą(si) mokytojai tik iš dalies atsižvelgia į mokinių skirtybes (asmeninius poreikius, interesus, gebėjimus, mokymosi stilius), skiria nepakankamą dėmesį veiklų ir mokymosi tempo atskiriems mokiniams arba jų grupėms pagal skirtingus poreikius ir gebėjimus diferencijavimui, individualizavimui ir mokymosi suasmeninimui, todėl ne kiekvienas mokinys pagal savo gebėjimus pasiekia geresnių rezultatų ir stiprina savo mokymosi motyvaciją. Mokykloje nesistemiškai tiriami ir analizuojami mokinių ugdymosi poreikiai, gebėjimai. Ugdymo procese retai taikomi mokinių pergrupavimo pagal jų mokymosi poreikius būdai. Mokykloje yra susitarimai dėl pagalbos teikimo mokiniams tvarkos.

Integruotos dalykų pamokos vedamos nesistemiškai, mokytojai šią veiklą labiau linkę planuoti ir organizuoti mokslo metų pabaigoje (birželio mėn.). Pamokos aspekto „Mokomoji medžiaga susiejama su kitais mokomaisiais dalykais, gyvenimo patirtimi“ vertinimo vidurkis – 2,57. Veiklos diferencijavimui pamokose skiriama nepakankamai dėmesio. Pamokos aspekto „Kiekvienam sudaromos sąlygos pagal jo gebėjimus mokytis ir patirti sėkmę, bendradarbiauti tarpusavyje“ vertinimo vidurkis – 2,54. Minėtas aspektas kaip tobulintinas išskirtas 20 proc. pamokų (šiose pamokose užduotys nebuvo diferencijuojamos ir individualizuojamos, nors toks poreikis buvo), kaip stiprusis – tik 33 proc. pamokų.

Mokėjimo mokytis ugdymas

Pamokose parenkamos užduotys dažniausiai neskatina tiriamojo, į problemos sprendimą orientuoto mokymosi. Mokytojai pamokų metu paprastai apsiriboja vien žinių perdavimu, nepereina prie žinių kūrimo modelio (pavyzdžiui, kartu su mokiniais nenumato mokymosi tikslų, uždavinių, būdų, siektinų rezultatų), todėl pamokų metu nevyksta savivaldus mokymasis ir dalis mokinių dėl to vengia asmeninės atsakomybės už savo mokymosi rezultatus.

70 proc. pamokų vyrauja tradicinė mokymo paradigma. Pamokos protokolo aspekto „Parenkamos užduotys skatina tiriamąjį, patirtinį, į problemos sprendimą orientuotą mokymąsi“ vertinimo vidurkis – 2,21, kito aspekto – „Mokymasis vadovaujant mokytojui derinamas su savivaldžiu mokymusi“ – 2,5. Tiriamojo ir patirtinio mokymosi organizavimas kaip stiprusis aspektas išskirtas tik 16 proc. pamokų. Tradicinėse pamokose mokytojai tik epizodiškai skatina mokinius pasitarti atliekant užduotis. Tinkamos sąlygos bendradarbiauti sudarytos 16 proc. pamokų.

(I)si)vertinimas ugdymui

(I)si)vertinimas ugdymui neskatina mokinių pažangos. Ne visai aiškūs, neretai su mokiniais neaptariamai pamokos užduočių vertinimo kriterijai neleidžia mokiniams tinkamai analizuoti ir vertinti savo pažangos, o mokytojams – teikti pažangą skatinantį grįžtamąjį ryšį, kas stiprintų mokinių savivoką ir motyvaciją siekti geresnių mokymosi rezultatų.

Mokinių pildomos individualios pažangos įsivertinimo formos nėra veiksmingos, nes dalis mokinių pagal šabloniškos formos reikalavimus negeba išsikelti siektinų tikslų ar objektyviai įsivertinti savo pažangos. Išanalizavus pamokų protokolus darytina išvada, kad mokinių informavimas, numatomų vertinimo kriterijų aptarimas 67,9 proc. pamokų įvertintas patenkinamai. Net 35 proc. pamokų šis aspektas išskirtas kaip tobulintinas. Pamokos aspekto „Abipusis grįžtamasis ryšys padeda mokytojams pasirinkti tinkamesnes mokymo strategijas, o mokiniams – optimaliai siekti pažangos“ įvertinimo vidurkis – 2,14. Pamokų stebėjimo protokoluose fiksuota, kad daugumoje pamokų mokytojai mokinių įsivertinimą organizuoja formaliai arba jo išvis neorganizuoja, pamoka apibendrinama pokalbio metu, kaip mokiniams sekėsi pamokoje, remiantis žinių patikrinimu arba mokinių formaliai atliktu įsivertinimu su spalvotais lapeliais.

1.3. Mokyklos savininko dėmesys įvardintoms rizikingoms veikloms

Išanalizavę pateiktus dokumentus, vertintojai patvirtina, kad Plungės r. savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus specialistai konsultuoja mokyklą dėl ugdymo plano, strateginio plano parengimo, pasiekimų patikrinimo organizavimo, etatinio mokytojų darbo užmokesčio modelio įvedimo, mokyklos nuostatų keitimo, ikimokyklinės ugdymo grupės steigimo ir kt. klausimais. Iš Plungės r. savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus

pateiktos informacijos sužinota, kad mokyklos savininkui yra gerai žinomas mokyklos kontekstas. Skyriaus specialistai analizuoja duomenis apie mokyklos mokinių tolesnį mokymąsi, mokymosi pasiekimus, juos palygina savivaldybės ir respublikos kontekste. Pastaraisiais metais mokykla neišnaudojo visų galimybių mokinių ugdymo(si) poreikiams tenkinti ir mokymosi pagalbai teikti, tačiau bendrų sprendimų šiuo klausimu nepriimta (pavyzdžiui, kaip spręsti mokinių pavėžėjimo klausimą, kad mokiniai galėtų lankyti dalykų konsultacijas, neformaliojo švietimo užsiėmimus ir kt.). Mokyklos savininko dėmesys ugdymo organizavimui mokykloje (šiuolaikinės pamokos paradigmos taikymui, mokinių įtraukimui į aktyvų mokymąsi, aiškaus vertinimo ir įsivertinimo akcentavimas pamokose) prisidėtų prie mokinių pasiekimų gerinimo. Mokyklos savininko sprendimu nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. mokykloje buvo pradėtas įgyvendinti ikimokyklinis ugdymas, kuris užtikrins mokykloje besimokančių mokinių skaičiaus stabilumą.

1.4. Mokyklos vadovo metinių užduočių kryptingumas ir konkretumas

Mokyklos l.e.p. direktorės vertinimas dar nevyko, nes ji šioje mokykloje dirba tik 5 mėn. (nuo 2018 m. spalio 1 d.). Mokyklos l.e.p. direktorei yra iškeltos metinės užduotys:

1. Užtikrinti sklandų pakoreguoto etatinio pedagogų darbo užmokesčio sistemos modelio diegimą įstaigoje nuo 2019 m. rugsėjo 1 d.
2. Tobulinti mokinio individualios pažangos stebėseną ir rezultatų panaudojimą asmeninei pažangai.
3. Plėtoti įstaigos ir šeimos partnerystę.
4. Kurti palankią ir saugią mokymosi aplinką.

Remiantis išorinio vertinimo metu vykusių pokalbių medžiaga, dokumentų analize, galima patvirtinti, kad naujai suformuota mokyklos vadovų komanda dirba gerai, ryškėja inovacijos, į rezultatais ir geros atmosferos kūrimą orientuota veikla. Vadovų iniciatyva mokyklos bendruomenėje aptarti ir patvirtinti šie dokumentai: „Pedagogų etikos kodeksas“, „Programų integravimo į ugdymo turinį ir tarpdalykinės integracijos tvarka“, „Mokinių elgesio taisyklės“, „Mokinio individualios pažangos įsivertinimo tvarkos aprašas“ (žr. 2 užduotį), „Mokinių pamokų lankomumo apskaitos, kontrolės ir mokyklos nelankymo tvarkos aprašas“, „Mokinių skatinimo ir drausminimo tvarkos aprašas“ – šių tvarkų patvirtinimas padeda keisti vyravusias mokykloje nuostatas. Remiantis pokalbiu su mokyklos veiklos įsivertinimo grupe, mokykloje atliktą platų ir giluminį įsivertinimą taip pat inicijavo mokyklos vadovė. Plėtojant įstaigos ir šeimos partnerystę (žr. 3 užduotį) mokykloje organizuotas psichologo seminaras visai mokyklos bendruomenei (mokytojams, mokiniams, tėvams). Įrengta patalpa Mokyklos mokinių tarybai, mokinių laisvalaikio zona, organizuojamas „Ryto ratas“, kurio metu padėkojama aktyviausiems mokiniams ir jų mokytojams – tai padeda kurti palankią ir saugią mokyklos aplinką (žr. 4 užduotį). Šį teiginį patvirtina mokinių internetinės apklausos *iqesonline.lt* duomenys – teiginiui „Aš mokykloje jaučiuosi saugus visur (klasėje, koridoriuose, kieme, valgykloje, tualetuose ir kt.)“ pritarė 93 proc. apklausoje dalyvavusių mokinių, nors atsakydami į atvirus klausimus dalis mokinių teigė, kad „dar pasitaiko patyčių mokykloje“.

Apibendrinant galima teigti, kad iškeltos metinės užduotys Šateikių pagrindinės mokyklos l.e.p. direktorei gali padėti išvengti rizikingų veiklų ir sprendimų.

2. Kaip mokykla stebi ir įsivertina savo pažangą?

Mokyklos veiklos įsivertinimo grupė (toliau – VIG) sudaryta mokyklos l.e.p. direktorės įsakymu 2018 m. lapkričio mėn. VIG vadovauja mokytojas. Veiklos kokybės įsivertinimas vykdomas vadovaujantis „Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodika“ (2016). Remiantis pokalbiu su VIG nariais, mokyklos pateikta pirmine informacija, paaiškėjo, kad 2017–2018 m. m. buvo pasirinkta tobulinti rodiklį 1.2.1. „Mokinio pasiekimai ir pažanga. Pažangos pastovumas“, nes gauti apklausų duomenys parodė, jog ne visi mokiniai gebėjo išsikelti mokymosi tikslus, savarankiškai pasirinkti užduočių atlikimo būdą, susirasti

- Stebėtose pamokose ir kitose veiklose patenkinamai sudaromos sąlygos mokinių individualiems gabumams atsiskleisti. Mokinių apklausos duomenimis teiginys „Mes dažnai galime pasirinkti skirtingo sunkumo užduotis, išbandyti save“ vienas iš žemiausios vertės (3,0).
- 12 pavadinimų neformaliojo vaikų švietimo programų mokykloje lanko 73,7 proc. mokinių, tačiau mokiniams iškyla lankomumo problemų, susijusių su pavėžėjimo organizavimu.

Mokykla skatina pageidaujamą elgesį, ugdo vertybines nuostatas:

- Nuo 2017 m. m. mokykloje sėkmingai vykdoma patyčių prevencinė programa „Olweus“ įtraukia visą mokyklos bendruomenę ir padeda mokiniams ugdyti(s) tinkamus atsparumo neigiamoms įtakoms įgūdžius. Mokiniai pokalbyje pažymėjo, kad daugumai mokinių tai tapo vertybine nuostata, jie organizuoja prevencinius pokalbius su rūkančiais mokiniais, netoleruoja patyčių apraiškų.
- Remiantis mokinių apklausos duomenimis, teiginys „Mokykloje su visais (lėtesnio būdo, naujokais, jaunesniais ir kt. mokiniais) elgiuosi pagarbiai“ pasižymi viena iš aukščiausių verčių (3,5). O vienas iš 5 žemiausios vertės teiginių: „Man kartais sunku sutarti su kai kuriais mokiniais, mokytojais“ (2,7), nors, pateikdami atsakymus į atvirus klausimus, dalis mokinių nurodė, kad patiria patyčias mokykloje.
- Remiantis pedagogų apklausos duomenimis, teiginiui „Mokykloje mokiniai mokomi, kaip reikėtų elgtis stresinėse ar konfliktinėse situacijose, kaip spręsti problemas“ pritarė 100 proc. apklausoje dalyvavusių respondentų, tai parodo vieningą pedagogų nuostatą skatinant pageidaujamą mokinių elgesį.

Mokiniai patenkinamai suvokia išsilavinimo ir mokymosi vertę, tolesnio mokymosi siekiai nėra ambicingi:

- Mokinių apklausos duomenimis, su teiginiu „Daugelis bendraklasių rimtai žiūri į mokymąsi, turi tolesnio mokymosi planų“ nesutinka 15 proc. mokinių.
 - Pokalbiuose su pedagogais ir mokiniais patvirtinta, kad mokinių tėvų lūkesčiai dėl tolesnio vaikų mokymosi nėra aukšti. Mokiniams nepakanka įgūdžių susirasti, analizuoti ir vertinti informacijos apie profesijas, darbo rinkos poreikius, tolesnio mokymosi galimybes.
 - Remiantis NEC pateikta Plungės r. Šateikių pagrindinės mokyklos 2, 4, 6 ir 8 klasės nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo (NMPP) informacija, 70 proc. 8 kl. mokinių siekia įgyti kitą išsilavinimą, 20 proc. – baigti profesinę mokyklą, 10 proc. – baigti universitetą ar kitą universitetinę aukštąją mokyklą.
 - Pokalbiuose mokiniai įvardijo tradicines išvykas į kitas ugdymo įstaigas, pokalbius apie profesijas su buvusiais mokyklos mokiniais, dalyje pamokų integruotas karjeros ugdymas (vertinimo metu stebėta 10 kl. technologijų pamoka, kuri vyko kalvėje), tačiau mokiniai nurodė informaciją dažniau gaunantys iš draugų.
- Mokiniai nori bendrauti ir bendradarbiauti, dalyvauti bendrose veiklose, kurti jaukias aplinkas:**

		<ul style="list-style-type: none"> • Yra požymių, kad mokiniai praddami įtraukti į sprendimų priėmimą dėl aktyvaus laisvalaikio organizavimo, erdvių įrengimo (susitarimai dėl šokių organizavimo, „Linksmosios zonos“ sukūrimas). • Stebėtose veiklose patenkinami atsiskleidė mokinių gebėjimas bendrauti ir bendradarbiauti pamokose: 6 stebėtose pamokose (21,4 proc.) vertintojai įvardijo šį pamokos aspektą kaip tobulintiną arba ypač tobulintiną. Šioms kompetencijoms ugdytis buvo parenkami neveiksmingi mokymo(si) būdai, neatsiskleidė reikalingi bendradarbiavimui grupėje įgūdžiai. Tik 4 stebėtose pamokose (14,3 proc.) buvo sudaromos sąlygos mokiniams mokytis bendradarbiaujant, parinkti tinkami metodai. • Mokinių apklausos duomenimis teiginiui „Aš noriai įsitraukiu į bendras mokyklos veiklas (renginius, mokyklos gražinimo akcijas ir kt.)“ pritaria 91 proc. mokinių. <p>Surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, jog Šateikių pagrindinės mokyklos mokinių asmenybės tapsmas vidutiniškas.</p>
1.2. Mokinio pasiekimai ir pažanga	2	<p>Gerai individualūs mokinių pasiekimai olimpiadose, konkursuose, varžybose:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geri mokinių pasiekimai sporto srityje, užimtos 8 (2017–2018 m. m.) ir 11 (2018–2019 m. m.) prizinių vietų savivaldybės ir respublikos sportinėse mokinių varžybose. Mokiniai kartu su Šateikių bendruomene nuolat dalyvauja įvairiose sporto varžybose ir laimi prizines vietas. Tai parodo, kad mokiniai gali pasiekti gerų rezultatų, jei veikla juos domina, motyvuoja, yra pripažįstama ir įvertinama. • 2017–2018 m. m. 10 prizinių vietų savivaldybės, šalies ir tarptautiniuose konkursuose ir olimpiadose parodo, kad mokinių gabumai atsiskleidžia įvairiose srityse, jei yra sudaromos tinkamos sąlygos. • Ypač ryškūs dailės pasiekimai. Originalūs kūrybiniai mokinių darbai puošia mokyklos erdves. Mokinių darbai eksponuoti parodoje Oginskių rūmuose – šie pasiekimai skatina mokinių pažangą. <p>Paveikus bendradarbiavimas su vietos bendruomenės įstaigomis padeda ugdyti(s) bendrąsias kompetencijas, kultūrinį identitetą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokinių dalyvavimas bendruose renginiuose su Kultūros centru (Užgavėnės, Kaziuko mugė, renginiai Žemaitės gimtinėje), 3 vaikų šokių kolektyvų ir Platelių meno mokyklos filialo lankymas, miestelio atstovavimas rajoniniuose kultūros renginiuose ugdo bendrąsias kompetencijas ir kultūrinę savimonę. • Mokyklos bendruomenės dalyvavimas bendruose renginiuose su biblioteka, mokinių dalyvavimas klube „Mozaika“ ugdo mokinių pažinimo, kūrybiškumo ir socialines kompetencijas. • Bendros veiklos su Vaikų dienos centru padeda mokiniams ugdytis bendravimo ir bendradarbiavimo, projektinės veiklos įgūdžius, gauti psichologo pagalbą. <p>Daugumą tėvų tenkina jų vaikų mokymosi rezultatai:</p>

		<p>ir atranda atsakymus“ pritaria 68 proc. pedagogų, tai rodo mokytojų nuostatas, orientuotas į tradicinę mokymo paradigmą.</p> <p>Tolesnio ugdymosi uždaviniai, pasiekimų ir pažangos planavimas nesistemiškai grindžiami informacija apie mokinio kompetencijų lygį, jo pasiekimų įrodymais ir dialogu su mokiniu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pamokos aspekto „Mokiniai apibendrina išmoktą medžiagą ir mokymosi rezultatus, nusimato veiklos siekius, gaires“ vertinimo vidurkis 1,96 (žr. 4 lentelę). • Kaip tobulintinas aspektas „Mokiniai apibendrina išmoktą medžiagą ir mokymosi rezultatus, nusimato veiklos siekius, gaires“ buvo paminėtas 12 pamokų (22,6 proc.), kaip stiprusis – 1 pamokoje (1,9 proc.). <p>Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, jog Šateikių pagrindinės mokyklos mokinių pažanga ir pasiekimai yra patenkinami.</p>
--	--	--

Srities išvados:

1. Plungės r. Šateikių pagrindinėje mokykloje nesistemiškai vertinama individuali mokinio pažanga ir pasiekimai pamokoje nesudaro sąlygų maksimaliai siekti mokymosi tikslų pagal savo gebėjimus, todėl dalies mokyklos mokinių pasiekimai neatitinka Bendrosiose ugdymo programose keliamų tikslų ir mokinių mokymosi galių. Tolesnio ugdymosi tikslai ir uždaviniai retai grindžiami informacija apie mokinio pažangą ir pasiekimus, ir tai neskatina savivaldaus mokinių ugdymo(si).

2. Pavėžėjimo galimybės, mokytojų darbas kitose ugdymo įstaigose turi įtakos mokinių pasiekimų ir pažangos siekiui, dalyvavimui neformaliojo švietimo, konsultacijų užsiėmimuose.

3. Geri individualūs mokinių sportiniai pasiekimai, aktyvus dalyvavimas kultūriniuose bendruomenės renginiuose leidžia daryti išvadą, kad mokiniai turi galimybių pasiekti daugiau, kai jie tam tinkamai motyvuojami, mato prasmę ir pasiekia aiškų, pamatuojamą ir įvertinamą rezultatą.

4. Neaukšti mokinių tėvų lūkesčiai vaikų mokymosi rezultatams turi įtakos mokinių pažangos siekiui, karjeros planavimui.

Pagalba mokiniui

Rodiklis	Vertinimo lygis	Vertinimo pagrindimas, apibendrinimas
2.1. Orientavimasis į mokinio asmenybės tapumą	2	<p>Šiuolaikiškai asmenybei formuoti mažai išnaudojamos įprasminto ugdymo(si) galimybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokyklos atstovų išsakytos mintys rodo, kad ne visi mokiniai suvokia savo asmenybės unikalumą, žino savo gabumus ir polinkius, moka įsivertinti kompetencijas. Pamokose retai akcentuojama mokinio asmeninė pažanga, gebėjimų išskirtinumas, neatliekama asmeninės pažangos pokyčių analizė. Mokykloje kuriamas asmeninės pažangos stebėjimo ir fiksavimo modelis, bet tai dar tik pradžia. • Tradicinėse pamokose, kuriose vyrauja mokymo paradigma (informacijos pateikimas), dauguma mokinių (apie 70 proc.) nesupranta žinių ir mokymosi vertės, neturi tolesnio mokymosi siekių ir planų. Tiek tarp mokinių, tiek tarp tėvų vyrauja nuomonė, gauta iš pokalbių, apklausų, „kam to reikia, kas iš to“. Yra nepasitikinčių savo jėgomis, tam turi įtakos ir socialinė mokinių padėtis.

		<ul style="list-style-type: none"> • Įprasmintas mokymas(is) stebėtas tik 9 pamokose (32,1 proc.), kuriose mokiniams buvo sudarytos sąlygos pažinti savo gabumus, įsivertinti asmeninę kompetenciją. 13 pamokų (46,4 proc.) fiksuoti įvairūs gyvenimo įprasminimo pavyzdžiai, kai mokoma projektuoti asmeninio gyvenimo scenarijus, keltis tikslus, juos koreguoti ir atnaujinti (žr. 5 lentelė). • Mokiniai nori, bet ne visi moka bendrauti, bendradarbiauti, dalyvauti bendroje veiklose, prisiimti atsakomybę, dirbti porose, grupėse. Dalyje pamokų (apie 21 proc.) mokiniams buvo stengiamasi pateikti jau paruoštą, suklasifikuotą informaciją. 11 stebėtų pamokų (39,3 proc.) pamokos uždavinys orientuotas į veiklą, 36 proc. pamokų pamokos uždavinys orientuotas į rezultatą. Daugumoje pamokų (60–70 proc.) uždavinys nepamatuojamas arba sunkiai pamatuojamas, pamokoje retai grįžtama prie uždavinio. Pamokose dažnai nesudaromos galimybės mokytis susirasti, analizuoti ir vertinti informaciją apie pasaulio kaitos tendencijas, mokymosi ir veiklos galimybes. • Mokyklos pagalba mokiniui renkantis profesiją yra minimali. Dažnai apsiribojama mokinių vizitais į kitą ugdymo įstaigą, susitikimų organizavimu su buvusiais mokiniais ir kitų mokyklų atstovais. Apie 50–60 proc. mokyklą baigusių mokinių renkasi tolimesnį mokymąsi profesinėse mokyklose, dalis mokinių, baigę 10 klasių, nebesimoko niekur, nes mokymosi rezultatai prasti, neturi šeimos palaikymo. <p>Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad Plungės r. Šateikių pagrindinėje mokykloje orientavimasis į mokinio asmenybės tapumą vertinamas patenkinamai.</p>
2.2. Orientavimasis į mokinio poreikius	2	<p>Formaliai suplanuotas ugdymo procesas iš dalies įgyvendina mokinių poreikius:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokykloje nėra sistemingo mokinių ugdymosi poreikių ir gebėjimų tyrimo. Tik šiais metais pradėta stebėti mokinio individuali pažanga. Stebėtose pamokose aptarta individuali mokinio pažanga stebėta tik 7 (25,0 proc.) pamokose, 6 pamokose (21,4 proc.) teikiama pagalba mokiniams įsivertinant (žr. 6 lentelę), 10 pamokų (35,7 proc.) papildomi paaiškinimai skatino siekti pažangos (žr. 7 lentelę). • Planuojant ugdymą, į tyrimų (NMPP, PUPP) rezultatus iš dalies atsižvelgiama. Metodinės tarybos atstovai teigė, kad tyrimų rezultatai aptariami su mokiniais, kurie to pageidauja, informuojami tėvai, aptariama mokytojų pasitarimuose. • Mokytojai gerai pažįsta mokinius, žino jų socialinę aplinką. 11 stebėtų pamokų (39,3 proc.) buvo į tai atsižvelgta, siekta suasmeninti mokymąsi, ugdyti kiekvieno gabumai, suteiktos galimybės laisvai veikti kiekvienam mokiniui. • Mokykloje yra priimti susitarimai dėl pagalbos teikimo mokiniams tvarkos, konsultacijų organizavimo, bet vykdymą apsunkina mokinių pavėžėjimas. 83 proc. mokinių pasibaigus pamokoms išvyksta. Per mokslo metus pasikeitė 15 proc. mokytojų.

2. Mokyklos bendruomenė gerai pažįsta mokinius, žino jų kontekstą. Pasitelkus pagalbos mokiniui specialistus, seniūnijos socialinius darbuotojus, mokytojus – mokinių autoritetus, mokykla gali veiksmingai prisidėti prie mokinių asmenybės ugdymo.

3. Pamokų tvarkaraštis, ypač 8, 9, 10 klasėse, nėra orientuotas į mokinių poreikius, o tai gali turėti įtakos mokinių darbingumui ir savijautai.

4. Mokyklai reikia gausinti mokymo priemonių įvairovę, tačiau verta atkreipti dėmesį į tikslingą jų panaudojimą ugdymo procese.

Ugdymo(si) procesas

Rodiklis	Vertinimo lygis	Vertinimo pagrindimas, apibendrinimas
3.1. Ugdymo(si) planavimas	2	<p>Planavimas orientuotas į tradicinį mokymą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keldami ugdymo tikslus, dalis mokytojų atsižvelgia į mokinių asmeninę, socialinę ir kultūrinę patirtį, jų gyvenimo ir mokyklos veiklos kontekstą. Tai stebėta 13 pamokų (46,4 proc.), kuriose naudojami pavyzdžiai susieti su mokytojų asmenine patirtimi, prie konteksto pritaikomos gyvenimiškos situacijos. (žr. 9 lentelę). • Mokymosi laikas ir periodai bandomi pritaikyti ugdymo poreikiams (integruojant mokymo dalykus, ypač pavasarį, pamokų ir neformaliojo švietimo veiklas, planuojama organizuoti projektinę savaitę birželio mėn.). Šie bandymai pavieniai, nesistemiški, vertintuose mokytojų planuose nefiksuojami, iš anksto neplanuojami, taip pat nėra vieningų susitarimų dėl planavimo. • Mokyklos administracija stebi, vertina ir planuoja ugdymo proceso kokybę, skatina mokytojus veikti taikant kolegialaus mokymosi metodą „Kolega kolegai“, dalintis gerąja patirtimi. Ši veikla galėtų būti veiksmingesnė, jei mokytojai aktyviau taikytų pamokose aktyviuosius mokymo metodus, labiau pasitikėtų mokinių galimybėmis, skatintų pasimatuoti savo pažangą. • Mokyklos administracija ir mokytojai planuodami ugdymo procesą ir veiklas atsižvelgia į mokinių pavėžėjimo galimybes ir atvykstančių mokytojų užimtumą. Tai daugeliu atvejų atsiliepia mokinių ugdymosi rezultatams, nes nesudaroma galimybė dalyvauti neformaliojo švietimo veikloje, konsultacijose. <p>Mokytojų, administracijos pateikti ir vertintojų išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad Plungės r. Šateikių pagrindinės mokyklos ugdymosi planavimas yra patenkinamas.</p>
3.2. Mokymosi lūkesčiai ir mokinių skatinimas	2	<p>Mokytojų nuostatos tik iš dalies padeda formuoti aukštiems mokinių siekiams ir savigarbai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nors mokinių apklausoje teiginys „Mokytojai tiki, kad kiekvienas iš mūsų gali padaryti pažangą“ turi aukščiausią vertę (3,6), tačiau pamokos aspektas „Mokiniams rodomi įvairūs mokymosi įprasminimo būdai“ stebėtų pamokų protokoluose vertintas 2,36. Pamokoje parinktos veiklos, metodai ir priemonės geriausiai mokymąsi įprasmino 3, 4 ir 9 klasėse stebėtose pamokose (vertinimo vidurkis 3), iš dalykų minėtas aspektas geriausiai įvertintas meninio-technologinio ugdymo pamokose (vertinimo vidurkis 3).

- Stebėtų pamokų protokolų analizė leidžia daryti išvadą, kad mokytojai, planuodami pamokas, nepakankamą dėmesį skiria tam, kad mokymasis mokiniams padėtų įgyti įvairios prasmingos patirties, būtų optimaliai gilus ir auginantis. Daugumoje (70 proc.) pamokų dirbama tradiciškai. Tokiose pamokose dominuoja mokytojas, jo taikomi metodai (aiškinimas, klausinėjimas, rašymas, teksto skaitymas, savarankiškas darbas atliekant vienodas užduotis), mokymo užduotys (klausytis, perskaityti, atsakyti į klausimus) mažai skatina mokinių susidomėjimą pamokos tema, jų aktyvų mokymąsi. 30 proc. pamokų, kuriose bandoma dirbti šiuolaikiškai, pamokos aspektas „Mokiniams rodomi įvairūs mokymosi įprasminimo būdai“ įvertintas vidurkiu 2,88 (tradicinėse pamokose – 2,35).

- Mokinių apklausos rezultatai rodo, kad ugdymo procese parenkami būdai ir priemonės neskatina mokinių įgyti prasmingos patirties ir ugdyti savo asmenybę. Teiginys „Mes patys galime pasirinkti, kaip (koku būdu) atlikti užduotis“ priskirtas prie žemiausią vertę (2,9) turinčių teiginių.

- Kaip tobulintinas pamokos aspektas „Mokiniams rodomi įvairūs mokymosi įprasminimo būdai“ išskirtas 16 proc. pamokų, kaip stiprusis – 40 proc. pamokų. Verta paminėti, kad geriausiai įprasmininti mokymąsi sekėsi 9 kl. chemijos, 3–4 kl. pasaulio pažinimo, 7 kl. fizikos, 1 kl. lietuvių k., 8 kl. muzikos, 5 kl. matematikos, 4 kl. anglų k. stebėtose pamokose.

Pamokose organizuojamos veiklos nepakankamai skatina mokinių smalsumą ir dėmesį:

- Mokinių apklausos rezultatai leidžia teigti, kad ugdytiniai nori įvairesnio ir entuziazmą skatinančio ugdymo proceso. Mokinių apklausoje teiginys „Jei būčiau mokyklos direktorius (-ė), tikrai siekčiau, kad pamokos būtų įdomesnės, įvairesnės“ priskirtas prie aukščiausią vertę (3,5) turinčių teiginių.

- Pamokos aspekto „Naudojamos užduotys ir medžiaga skatina mokinių smalsumą ir dėmesį“ vertinimo vidurkis – 2,5. Geriausiai (vidurkis – 3) minėtas aspektas vertintas 3, 4 ir 9 klasių pamokose.

- Atlikę pamokų stebėjimo protokolų analizę vertintojai daro išvadą, kad mokytojų nuostatos nėra tolygios, jos priklauso nuo mokytojo veiklos planavimo, mokinių ugdymosi poreikių pažinimo, tikėjimo mokinio galiomis ir mokymosi įprasminimo. Mokytojai stebėtose matematikos, lietuvių k., meninio-technologinio ugdymo ir gamtos mokslų pamokose (vertinimas viršija 2,5 vidurkį) siūlė pakankamai prasmingas veiklas, kurios skatino smalsumą, sudarė sąlygas patirti pažinimo ir kūrybos džiaugsmą (žr. 1 paveikslėlį).

- Kaip stiprusis pamokos aspektas „Naudojamos užduotys ir medžiaga skatina mokinių smalsumą ir dėmesį“ išskirtas 40 proc. stebėtų pamokų. Šiuo atžvilgiu tikslingiausiai mokiniai buvo skatinami 6, 7 kl. matematikos, 7 kl. biologijos, 1, 2 kl. lietuvių k. stebėtose pamokose.

		Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad ugdymo(si) organizavimas vertinami patenkinamai.
3.4. Mokymasis	2	<p>Pamokoje parenkamos užduotys tik iš dalies skatina tiriamąjį ir savivaldų mokymąsi bendradarbiaujant:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daugumoje pamokų vyravo tradicinė mokymo paradigma (žr. 3 paveikslėlį). Stebėtų pamokų protokolų analizė leidžia daryti išvadą, jog poveikio pedagogine paradigma grįstose pamokose mokiniams trūksta aktyvių ir prasmingų ugdymo(si) veiklų, kurios skatintų smalsumą, sudarytų sąlygas patirti mokymosi sėkmę. • Pamokos protokolo aspekto „Parenkamos užduotys skatina tiriamąjį, patirtinį, į problemos sprendimą orientuotą mokymąsi“ vertinimo vidurkis – tik 2,21, kito aspekto – „Mokymasis vadovaujant mokytojui derinamas su savivaldžiu mokymusi“ kiek aukštesnis – 2,5. Reikėtų akcentuoti, kad aukščiausiai savivaldaus mokymosi patirtys vertintos sąveikos paradigmos pamokose, kuriose bandyta dirbti šiuolaikiškai (vertinimo vidurkis – 2,63), o žemiausiai – tradicinės mokymo paradigmos pamokose (vertinimo vidurkis – 2,05). • Sėkmingiausiai mokytojams remtis mokinių mokymosi patirtimis sekėsi dirbant su 3 ir 9 klasių mokiniais (vertinimo vidurkis šiuo aspektu – 3), mažiau sėkmingai – su 5 klasių mokiniais (vertinimo vidurkis – tik 1,67). • Tiriamojo ir patirtinio mokymosi organizavimas kaip stiprusis aspektas išskirtas tik 16 proc. pamokų. Galima paminėti 1 kl. pasaulio pažinimo, 8 kl. chemijos, 8 kl. geografijos, 7 kl. informatikos stebėtas pamokas, kurių metu mokytojų parinkti ugdymo būdai ir priemonės leido mokiniams tapti aktyviems, patiems atsakymų ieškantiems ugdymo proceso dalyviams. • Tradicinėse pamokose nedidelės ir mokinių bendradarbiavimo mokantis galimybės. Dažniausiai mokytojai tik epizodiškai skatina mokinius pasitarti atliekant užduotis. Tinkamos sąlygos bendradarbiauti sudarytos tik 16 proc. pamokų. <p>Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad mokymasis vertinamas patenkinamai.</p>
3.5. (I)si)vertinimas ugdymui	2	<p>Mokykloje sukurta (įsi)vertinimo sistema nepakankamai skatina asmeninę mokinio pažangą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokykla ugdymo procese vadovaujasi Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu. Iš pokalbio su metodinių grupių pirmininkais išsiaiškinta, kad šiais mokslo metais buvo susitarta dėl kaupiamojo vertinimo tvarkos – ją nuspręsta vienodai taikyti visų dalykų pamokose, tačiau ši tvarka kol kas taikoma dar tik vieną mėnesį, tad nėra galimybės aptarti kokybinių pokyčių. • Mokykloje susitarta dėl asmeninės mokinio pažangos įsivertinimo. Pusmečių pabaigoje mokiniai pildo pažangos lapus, kuriuose išsikelia asmeninius tikslus, siektinus rezultatus, užrašo savo pastebėjimus, taip pat kiekvieną mėnesį įsivertina savo pastangas, tačiau pastebėta, kad ne visi mokiniai reguliariai atlieka minėtą įsivertinimą. Iš pokalbio su mokytojais taip pat išaiškėjo, kad šis įsivertinimas nėra veiksmingas, nes dalis mokinių pagal šabloniškos formos reikalavimus negeba išsikelti siektinų tikslų ar objektyviai įsivertinti savo pažangos.

	<p>Ugdymo proceso metu tik iš dalies aptariami vertinimo kriterijai:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vertinimo metu mokinių vertinimą pagrindžia apibendrinti stebėtų pamokų vertinimai (žr. 10 lentelę). Iš pateiktų duomenų matyti, kad mokinių informavimas, numatomų vertinimo kriterijų aptarimas didžiojoje pamokų dalyje įvertintas patenkinamai.• Vertintojai kaip stiprųjį pamokos aspektą vertinimo aiškumą išskyrė tik 14 proc. pamokų: 8, 9 kl. chemijos, 3, 10 kl. lietuvių k. stebėtose pamokose. Net 35 proc. pamokų šis aspektas išskirtas kaip tobulintinas – planuodami pamoką ir formuluodami mokymosi uždavinius mokytojai retai numatė ir mokiniams įvardijo aiškius vertinimo kriterijus, nesupažindino su jais mokinių. <p>Apibendrinus vertintojų stebėtų pamokų protokolus, matyti, kad vertinimo metu surinkta informacija nepakankamai tikslingai naudojama tolimesnės veiklos planavimui:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vertinimo metu nustatyta, jog stebėtose pamokose iš dalies taikyti formuojamojo vertinimo būdai: mokinių pažangos stebėjimas, konsultavimas, klaidų aiškinimasis ir grįžimas prie nesuprastų dalykų. Dauguma mokytojų neskelbė, neįvardijo, koks turėtų būti konkretus išmokimo rezultatas, kartais mokiniai informuoti, kad bus vertinami, tik mokymosi veikloms prasidėjus. Dažniausiai vyravo kasdienis verbalinis formuojamasis vertinimas. Tikrinant išmokimą daugumoje stebėtų pamokų mokiniams užduoti grįžtamojo ryšio neteikiantys klausimai („Ar viskas buvo aišku?“, „Ar supratote?“, „Ką veikėme per šią pamoką?“).• Pamokos aspekto „Abipusis grįžtamasis ryšys padeda mokytojams pasirinkti tinkamesnes mokymo strategijas, o mokiniams – optimaliai siekti pažangos“ įvertinimo vidurkis – 2,14. Šio pamokos aspekto vertinimas viršija vidurkį matematikos, lietuvių k. ir meninio-technologinio ugdymo pamokose (žr. 5 paveikslėlį).• Stebėtų pamokų analizė leidžia teigti, kad mokytojai daugumoje pamokų mokinio asmeninės pažangos nepamatavo, o vyravo tradicinis apibendrinimas, kai mokytojas klausinėja, o mokiniai atsakinėja. Pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys, kaip teigiamas veiklos aspektas, užfiksuotas tik 6 kl. matematikos pamokoje. <p>Apibendrinus vertintojų stebėtų pamokų protokolus, matyti, kad mokiniai tik pavieniais atvejais skatinami tikslingai reflektuoti ir analizuoti vertinimo informaciją:</p> <ul style="list-style-type: none">• Pamokų stebėjimo protokoluose fiksuota, kad daugumoje pamokų mokytojai mokinių įsivertinimą organizavo formaliai arba jo išvis neorganizavo, pamoka apibendrinta pokalbio metu, kaip mokiniams sekėsi pamokoje, remiantis žinių patikrinimu arba mokinių formaliai atliktu įsivertinimu su spalvotais lapeliais.
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Pamokos aspekto „Mokiniai skatinami reflektuoti, analizuoti vertinimo informaciją, mokytiis suvokti, kas jam padeda ar trukdo siekti pažangos“ įvertinimo vidurkis – 2,29. • Sėkmingos refleksijos atvejo, kaip stipriojo pamokos veiklos aspekto, neužfiksuota nė viename stebėtų pamokų protokole. Galima teigti, kad vertinimo metu stebėtų pamokų metu mokytojai nepakankamai padėjo mokiniams vertinti savo mokymąsi. <p>Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad (įsi)vertinimas ugdymui vertinamas patenkinamai.</p>
--	---

Srities išvados:

1. Vertintojų stebėtose pamokose tik iš dalies sudarytos sąlygos mokinių asmenybės augimui, aktualių gebėjimų ugdymuisi. Mokytojų parenkami ugdymo(si) metodai, formos ir užduotys tik iš dalies mokiniams padeda įgyti įvairios prasmingos patirties, o taikomos mokymo strategijos, būdai, metodai ir užduotys ne visada skatina mokinių mokymosi motyvaciją bei palaiko jų nuolatinį aktyvumą pamokoje. Planuojant pamoką, būtų tikslinga įprasminti mokymosi veiklą, t. y. parinkti mokiniams tinkamus ugdymo(si) metodus bei formas taip, kad mokymasis skatintų pažinimo džiaugsmą bei entuziazmą. Tokiu būdu mokinys galėtų siekti kiek įmanoma aukštesnės mokymosi pažangos, taip pat noriai lankytų pamokas.
2. Organizuodami mokymą(si) mokytojai nepakankamai atsižvelgia į mokinių skirtybes (ugdymosi poreikius, interesus, gebėjimus, mokymosi stilius), neskiria pakankamo dėmesio veiklų ir mokymosi tempo atskiriems mokiniams arba jų grupėms diferencijavimui, individualizavimui ir mokymosi suasmeninimui. Labiau atsižvelgus į mokinių individualumą, kiekvienas mokinys pagal savo gebėjimus pasiektų geresnių rezultatų, stiprėtų mokymosi motyvacija.
3. Vertintojų stebėtose pamokose dominuoja tradicinė mokymo paradigma: neskatinamas mokymosi socialumas, retai taikomi įvairesni mokymą(si) aktyvinantys metodai, todėl nesudaromos pakankamos mokymo(si) bendradarbiaujant sąlygos, skatinančios mokinių aktyvumą bei mokymo(si) motyvaciją. Mokytojai pamokų metu dažniausiai apsiriboja vien žinių perdavimu, neskatina savivaldaus mokymo(si) (pavyzdžiui, mokymosi tikslų ir uždavinių numatymo kartu su mokiniais, reflektiviųjų diskusijų organizavimo), todėl mokiniai neskatinami priimti asmeninės atsakomybės už mokymosi rezultatus.
4. Nepateikdami konkrečių išmokimo rezultatų vertinimo kriterijų mokytojai neišnaudoja galimybių stiprinti mokinių atsakomybės už mokymosi rezultatus, nesudaro tinkamų sąlygų įsivertinti asmeninę pažangą. Aiškūs, su mokiniais aptarti užduoties vertinimo kriterijai leistų mokiniams tinkamai analizuoti ir vertinti savo pažangą, o mokytojams – teikti pažangą skatinantį grįžtamąjį ryšį, tai stiprintų mokinių savivoką ir motyvaciją siekti geresnių mokymosi rezultatų.
5. Mokytojai dalyje stebėtų pamokų skatino mokinius įsivertinti, bet įsivertinant dažniau akcentuotas mokymo turinys, bet ne mokinių pasiekimai ir pažanga, tai nesudaro sąlygų mokiniams planuoti tolimesnės savo pažangos.

4. Rekomendacijos

- Mokytojams ir mokyklos administracijai rekomenduojama numatyti kvalifikacijos tobulinimo programą informacinių technologijų taikymo tematika, kad ugdymas(is)/mokymas(is) taptų įdomus (provokuojantis, kuriantis iššūkius, asmeniškai prasmingas, įkvepiantis, įtraukiantis), auginantis (atitinkantis asmens poreikius, stimuliuojantis, pakankamai gilus ir sudėtingas), interaktyvus (pagrįstas sąveikomis, dialogiškas, tinklinis, globalus). Mokyklos administracijai rekomenduojama numatyti kvalifikacijos tobulinimo programą mokymosi veiklos diferencijavimo pagal mokinių poreikius ir gebėjimus tematika. Kurti pagalbos mokytojams modelį, ypač dirbantiems

su specialiųjų poreikių mokiniais. Ieškoti lektorių, mokytojų praktikų galinčių suteikti mokytojams trūkstamų praktinių įgūdžių ugdymo turinio pritaikymui ir individualizavimui.

- Mokyklos administracijai ir mokyklos savininkui rekomenduojama ieškoti galimybių užtikrinti mokinių poreikius atitinkantį pavėžėjimą (papildomo mokyklinio autobuso skyrimas, maršrutų derinimas), kad kiekvienam mokiniui būtų užtikrinta galimybė mokykloje lankyti neformaliojo švietimo užsiėmimus, konsultacijas. Rekomenduojama skirti lėšų jaukioms poilsio ir edukacinėms erdvėms mokykloje įrengti, kad mokiniai turėtų galimybę ugdytis bendravimo įgūdžius tinkamose aplinkose.

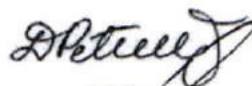
- Mokytojams ir mokyklos administracijai rekomenduojama kartu susitarti dėl šiuolaikinės geros pamokos požymių. Susitarti dėl konkrečių metodų ir būdų, kuriuos sutartu laiku (savaitę ar mėnesį) pamokose taikys visų dalykų mokytojai. Po šio etapo aptarti sėkmes ir kilusias problemas. Mokytojų susirinkimų metu taikyti šiuolaikinius aktyvius metodus, juos išbandyti patiems. Mokytojams tartis su kolegomis dėl pamokų ar tam tikrų pamokų dalių stebėjimų, vesti integruotas pamokas ir bandyti įgyvendinti patirtinį, savivaldų mokymąsi kartu. Mokyklos administracijai sudaryti metinį integruotų veiklų planą, užtikrinti mokytojams galimybę vesti veiklas kartu. Integruotas veiklas vykdyti ne mokslo metų pabaigoje, o visus metus, pvz., numatant tam tikrus mėnesius, kokių dalykų mokytojai bendradarbiaus tarpusavyje. Organizuoti metodinę dieną, kurios metu pagal tai diena sudarytą tvarkaraštį visos pamokos ir kitos veiklos būtų integruotos.

- Klasių vadovams atlikti mokinių tyrimus (pvz., dėl mokymosi stilių nustatymo ar pan.) ir išsiaiškinti, kokie yra mokinių poreikiai, gabumai, polinkiai ir kokie mokymosi būdai, metodai priemonės labiausiai tinkami tam tikram mokiniui ar klasei. Gautomis išvadomis pasidalyti su dalykų mokytojais.

- Mokyklos administracijai rekomenduojama kartu su mokytojais dar kartą peržiūrėti, patobulinti pasiekimų bei pažangos vertinimo tvarką ir jos laikytis visų dalykų mokytojams. Klasių vadovams kartu su mokiniais susitarti dėl individualios pažangos stebėjimo formos – supaprastinti individualios pažangos stebėjimo ir fiksavimo lapus, pasitarus pritaikyti juos mokinių galimybės ir poreikiams, pažangos matavimą susieti su tolimesniu kompetencijų ugdymusi. Rekomenduojama kurti savąją individualios pažangos skatinimo ir vertinimo sistemą. Į individualios pažangos aptarimą įtraukti tėvus, kurie gali savo vaikams padėti siekti geresnių rezultatų. Pamokų metu mokytojai aiškiai įvardyti, kuo vadovaujantis bus vertinamas mokinio darbas. Suprasdamas vertinimo kriterijus mokinys gali pasirinkti reikiamą linkmę ir stengtis kokybiškiau atlikti darbą. Mokytojams rekomenduojama išsiaiškinti tinkamo pamokos uždavinio kriterijus. Pamokos uždavinyje (geriausia – tariantis su mokiniais) numatyti aiškų siektiną rezultatą, tokiu būdu pamokos pabaigoje atsiranda galimybė tiksliai pamatuoti mokinių pasiekimus. Suteikiant mokiniams galimybę pamokose atlikti įsivertinimą sudaromos sąlygos jiems prisiimti atsakomybę ir patiems valdyti savo mokymąsi.

- Mokyklos administracijai, mokytojams ir mokyklos savininkui ieškoti galimybių mokyklai įsigyti įvairesnių šiuolaikinių mokymo priemonių, užtikrinti jų veiksmingą panaudojimą pamokose. Tikslingai naudoti ugdymo procese jau turimas mokymo priemones.

Vadovaujančioji vertintoja

Danguolė Petkienė

Mokyklų išorinio vertinimo skyriaus vedėja

dr. Snieguolė Vaičekauskienė